

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. Dr. A.H. Flierman, voorzitter
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

POSTADRES
Postbus 2510
3500 GM Utrecht
BEZOEKADRES
Tiberdreef 4
3561 GG Utrecht
TELEFOON
030 - 751 1003
FAX
030 - 751 1739
INTERNET
www.cnvo.nl
E-MAIL
info@cnvo.nl

BANKREKENING
66.59.57.955

AFDELING
Bestuur

PLAATS
Utrecht

ONS KENMERK
008/JK/wvt

DOORKIESNUMMER
030 - 751 1710

DATUM
24 januari 2012

UW KENMERK

E-MAIL
wvteutem@cnvo.nl

BETREFT
Wetswijziging op het voortgezet onderwijs inzake onderwijskwaliteit, onderwijstijd en vakanties (32.640)

Geachte leden van de Commissie OCW,

Voor de schriftelijke behandeling van de wetswijziging op het voortgezet onderwijs inzake onderwijskwaliteit, onderwijstijd en vakanties (32.640) op maandag 31 januari wil CNV Onderwijs het volgende dringend onder uw aandacht brengen.

U als Eerste Kamer heeft een bijzondere verantwoordelijkheid om bij wetgeving met name ook te letten op aspecten als zorgvuldigheid, juridische consistentie en uitvoerbaarheid. Het wetsvoorstel zoals dat er nu ligt schiet juist ook op deze aspecten zeer ernstig tekort. Graag willen we dat hieronder nader toelichten.

Onze bezwaren richten zich met name op drie punten: het getal van 1040 uur onderwijstijd, het onnodig ingrijpen in de schoolorganisatie en de voorgenomen bemoeienis van de minister met de cao.

1. De wettelijke onderwijstijd

Het in strijd met eindrapport van de Commissie Onderwijstijd (Commissie Cornielje) toch weer verhogen van de wettelijk onderwijstijd naar 1040 uur is -in het licht van het recent naar de scholen toe gevoerde beleid- buitengewoon onzorgvuldig. Na het verschijnen van het rapport bleek er een breed maatschappelijk en politiek draagvlak voor 1000 uur onderwijstijd te bestaan. Direct werd toen het inspectie- en sanctiebeleid aangepast aan de 1000-uren norm en maakten scholen afspraken met hun medezeggenschapsraad over de inhoud van de onderwijstijd, conform de voorstellen van de Commissie. Ook de Tweede Kamer was in 2009 positief over de 1000 uur. Het is ronduit verbijsterend dat na twee jaar overeenstemming de politiek binnen een tijdsbestek van twee maanden weer een complete draai maakt. Dit is voor de scholen praktisch niet meer uitvoerbaar. Zonder de benodigde bekostiging zal het bovendien leiden tot de door niemand gewenste 'ophokuren' en tot het nog meer verhogen van de werkdruk.

2. Onnodig en ongewenst ingrijpen in de schoolorganisatie

In het wetsvoorstel onderwijstijd en vakanties stelt de minister een maximum aan het aantal lesvrije dagen dat een school mag inroosteren ten behoeve van noodzakelijke werkzaamheden in verband met het opstarten en afronden van het schooljaar. Dit aantal wilde zij aanvankelijk beperken tot vijf dagen per jaar. In het amendement nr. 10 van de Tweede Kamerleden Dijkgraaf en Ortega-Martijn werd voorgesteld dit maximum te vervangen door tien dagen. Met als argument dat er nu in de praktijk veelal sprake is van tien dagen zonder dat dit problemen oplevert voor het realiseren van de onderwijstijd. In de Tweede Nota van Wijziging heeft de minister daarop gereageerd door het maximum aantal lesvrije dagen in dit kader te verhogen naar negen per jaar. Daaraan koppelt zij een vermindering van het aantal roostervrije dagen ter compensatie van de verkorting van de zomervakantie van vijf naar drie dagen. Ook wil zij de leerlingen alsnog twee vrije dagen geven ter compensatie van de feestdagen, maar de leraren niet.

CNV Onderwijs ondersteunt de intentie van het boven genoemde amendement van de leden Dijkgraaf en Ortega-Martijn. Echter, het vaststellen van een maximum aantal lesvrije dagen met het oog op noodzakelijke niet lesgebonden activiteiten is niet alleen geheel onnodig maar zelfs zeer ongewenst. Het is onnodig omdat het vastleggen van de wettelijk vereiste onderwijstijd reeds afdoende waarborgt dat de leerlingen voldoende lestijd krijgen. Als er in een leerjaar 1000 uur onderwijstijd wordt vereist leidt dit vanzelf tot het benodigde aantal lesdagen om dit te kunnen realiseren. En als een school de vereiste 1000 uur realiseert waarom zou de minister dan moeten bepalen op hoeveel dagen dat precies gebeurt? Dat is een ongewenste ingreep in de organisatie van de school. Hiermee wordt, om de eigen woorden van de minister in het Tweede Kamer debat aan te halen, 'het *hoe* heel centralistisch ingevuld'.

Daar komt nog bij dat dit type regelgeving in de praktijk leidt tot allerlei uitvoeringsproblemen. De minister wil in de tweede nota van wijziging het aantal 'werkdagen waarop geen onderwijs behoeft te worden verzorgd' maximeren op 9. Onduidelijk is echter wat hier onder een dag wordt verstaan.

Een voorbeeld om dit te verduidelijken.

Stel school A roostert 10 lesvrije dagen in voor niet lesgebonden activiteiten. Deze school zal dus door de inspectie worden aangesproken op overschrijding van het maximum? Een eindje verderop staat school B. Die roostert 8 van zulke lesvrije dagen in. Daarnaast roostert school B nog 4 dagen in dat de lessen halverwege de dag stoppen zodat in de middag door de leraren vergaderd kan worden. Deze laatste 4 dagen zijn dus wel lesdagen. Het zijn alleen wat kortere lesdagen. Hiervan zijn uiteraard nog vele varianten denkbaar zoals 6 dagen waarop het rooster eerder eindigt met het oog op een vergadering enz. enz.

Dit roept allerlei vragen op. Voldoet school B dan wel aan de wet? Wat is eigenlijk een lesvrije dag? Een dag waarop geen enkele les wordt gegeven? In de schoolpraktijk kan de lengte van een lesdag (sterk) variëren, hoe wordt daar rekening mee gehouden bij de toepassing van dit artikel? Dit voorbeeld laat zien dat het op deze wijze stellen van een maximum aan het aantal roostervrije dagen in de praktijk onuitvoerbaar is.

CNV Onderwijs dringt er dan ook op aan om deze maximering van het aantal roostervrije dagen geheel uit de wet te schrappen. Dan zal ook blijken dat er ook op dit punt geen enkele goede reden is om in te willen grijpen in de vakantieregeling. Wanneer deze zinloze maximering uit de wet wordt geschrapt blijft er na realisering van de

wettelijke onderwijstijd -en ook bij handhaving van de nu bestaande vakantieregeling (met zeven weken zomervakantie en compensatie van een aantal feestdagen)- vanzelf ook voldoende ruimte over voor de noodzakelijke roostervrije dagen in verband met het opstarten en afronden van het schooljaar. De precieze invulling en organisatie daarvan dient naar de overtuiging van CNV onderwijs een zaak te zijn van de school in overleg met de MR. En de vakantieregeling voor de leraren is een zaak voor het cao overleg tussen werkgevers en werknemers.

3. De cao is een zaak van sociale partners

CNV Onderwijs maakt zeer ernstig bezwaar tegen het voornemen dat de minister heeft geuit om (bij Algemene Maatregel van Bestuur?) in te grijpen in cao afspraken tussen de sociale partners. Zo schrijft zij onder meer dat enkele van de voor de leerlingen vrije dagen 'voor de leraren expliciet *geen* vrije dagen zijn' (blz. 3 van de Toelichting bij de Tweede Nota van Wijziging bij het wetsvoorstel).

Het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden van het personeel behoort niet tot de bevoegdheid van de minister. Art. 40a van de Wet op het Voortgezet Onderwijs zegt: 'Over deze regelingen (die de arbeidsvoorwaarden regelen) wordt door of namens het bevoegd gezag overleg gevoerd met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel.' In de wet is dus verankerd dat de arbeidsvoorwaarden van het personeel in overleg tussen sociale partners worden geregeld.

Wij respecteren uiteraard ten volle het recht van de wetgever om de vakanties van de leerlingen te regelen. Maar wij vragen ook van de politiek om het regelen van de arbeidsvoorwaarden over te laten aan cao partijen. Dit is een terrein dat sinds de decentralisatie van het arbeidsvoorwaardenoverleg nadrukkelijk is voorbehouden aan het cao overleg tussen sociale partners.

De suggestie van de minister dat inmenging in cao afspraken nodig is omdat deze ten koste zouden gaan van de lestijd van de leerlingen is, zoals hierboven reeds uiteengezet, geheel uit de lucht gegrepen. Ingrijpen in de vrije dagen van docenten is een verslechtering van hun arbeidsvoorwaarden waardoor het beroep minder aantrekkelijk wordt. Een zeer riskante zaak in een tijd dat er juist heel veel nieuwe docenten nodig zullen zijn.

Om bovengenoemde redenen doen wij een klemmend beroep op u als Eerste Kamer om het wetsvoorstel in deze vorm niet aan te nemen.

Hoogachtend,
CNV Onderwijs

Joany Krijt
lid dagelijks bestuur

Cc. Minister M. van Bijsterveldt-Vliegenthart